

In the field of civil justice, pending procedures and proceedings initiated before the end of the transition period will continue under EU law. The e-Justice Portal, on the basis of a mutual agreement with the UK, will maintain the relevant information related to the United Kingdom until the end of 2024.

Uhrien oikeudet jäsenmaittain

Scotland

Mitä tietoja rikoksen uhri saa viranomaisilta (esim. poliisilta tai syyttäjältä), jo ennen kuin rikosilmoitus on tehty?

Rikoksen uhri voi saada tietoa rikoksesta ottamalla yhteyttä asianomaisiin viranomaisiin (poliisi (*Police Scotland*), syyttäjänvirasto (*Crown Office and Procurator Fiscal Service*), oikeushallinto (*Scottish Courts and Tribunals Service*), rikosseuraamuslaitos (*Scottish Prison Service*) tai ehdonalaistaloutakunta (*Parole Scotland*)). Lisätietoja on saatavilla [Skotlannin hallituksen verkkosivujen rikos-, laki- ja oikeusosiossa](#).

Jos uhri päättää tehdä rikosilmoituksen, hän saa poliisilta uhrin tukipalveluihin oikeuttavan kortin (*victim care card*), jolla vahvistetaan tehty ilmoitus ja jossa annetaan lisätietoja.

Lisäksi rikoksen uhrin käsikirjassa (*Victim's Code for Scotland*) selitetään, mitä oikeuksia rikoksen uhrilla on rikosoikeudellisen menettelyn eri vaiheissa.

Rikoksen uhri (unionin kansalainen tai unionin ulkopuolisen maan kansalainen) ei asu maassa, jossa rikos tapahtui. Miten hänen oikeuksiaan suojellaan?

Vaikka rikos olisi tehty muualla, uhrilla voi olla oikeus suojeluun hänen asuessaan Skotlannissa. Käytävissä on muun muassa eurooppalainen suojelumääräys (*European Protection Order, EPO*). Eurooppalainen suojelumääräys mahdollistaa sen, että missä tahansa EU:n alueella sijaitsevan tuomioistuimen antama määräys (esimerkiksi lähestymiskielto) voidaan tunnustaa ja panna täytäntöön Skotlannissa. Jos taas tuomioistuimen määräys on annettu Skotlannissa, se voidaan vastaavasti tunnustaa ja panna täytäntöön uhrin asuinmaassa.

Skotlannin oikeushallinnon verkkosivuilla on lisää tietoa eurooppalaisesta suojelumääräyksestä.

Vuonna 2014 annetun Skotlannin *Victims and Witnesses Act* -lain mukaan uhri voi tehdä rikosilmoituksen toisessa EU-maassa tehdystä rikoksesta Skotlannin poliisille, jonka on huolehdittava siitä, että rikosilmoitus toimitetaan viipymättä sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa rikos on tapahtunut tai jossa sen on väitetty tapahtuneen.

Mitä tietoja rikoksen uhrille annetaan, jos hän tekee rikosilmoituksen?

Jos uhri tekee rikosilmoituksen, hän saa uhrin tukipalveluihin oikeuttavan kortin. Hänellä on myös oikeus pyytää tapauskohtaisia tietoja seuraavilta viranomaisilta:

Poliisi - tieto päätöksestä luopua tutkinnasta (perusteluineen) tai lopettaa tutkinta (perusteluineen).

Syyttäjänvirasto - jos asiassa ei ole nostettu syytettä, uhrilla on oikeus saada tietää syyttämättäjäätämispäätöksen perustelut ja pyytää tämän päätöksen uudelleentarkastelua.

Oikeushallinto - kaikkien tuomioistuin käsittelyjen päivämäärät, tuomioistuimen lainvoimainen ratkaisu oikeudenkäynnissä tai oikeudenkäyntiin perustuvassa muutoksenhakuprosessissa perusteluineen.

Onko rikoksen uhrilla oikeus maksuttomiin käännös- ja tulkkaukspalveluihin (poliisin tai muiden viranomaisten kanssa asioidessa tai rikostutkinnan ja oikeudenkäynnin aikana)?

Uhrilla on oikeus ymmärtää ja tulla ymmärretyksi rikosoikeudenkäyntimenettelyjen aikana. Jos hänen on vaikea ymmärtää tai puhua englantia, hän voi pyytää tulkin apua

esitettyjen kysymysten ymmärtämiseksi

annettujen tietojen ymmärtämiseksi

vastausten ja tietojen antamiseen ja voidakseen muuten kommunikoida tehokkaasti.

Hän voi myös pyytää käännöstä asiakirjasta, joka on annettu hänelle lain nojalla tai joka on olennaisen tärkeä esitutkintaan tai oikeudenkäyntiin osallistumisen kannalta.

Miten viranomaiset huolehtivat siitä, että rikoksen uhri ymmärtää heitä ja he uhria (jos kyseessä on lapsi tai vammainen henkilö)?

Tietoja on saatavilla pyynnöstä eri muodoissa, ja selkokielinen versio rikoksen uhrin käsikirjasta tulee saataville lähiaikoina.

Yhteydenpitoa poliisin ja yli 16-vuotiaiden mielenterveyshäiriön tai oppimisvaikeuksien takia kommunikaatiovaikeuksista kärsivien uhrien välillä helpotetaan *Appropriate Adults* -järjestelmällä (*auttavat aikuiset*). Näin tehdään ensisijaisesti poliisihaastattelussa, mutta joskus myös oikeuslääketieteellisissä tutkimuksissa ja tunnistusmenettelyjen yhteydessä.

Rikoksen uhrien tukipalvelut

Mitä kautta uhri voi saada tukea?

Uhrien tukijärjestöjä on useita. Rikoksen luonteesta riippuu, minkä järjestön puoleen on käännettävä.

Suurin tuki- ja neuvontapalveluja rikoksen uhreille ja todistajille tarjoava vapaaehtoisjärjestö on *Victim Support Scotland* (VSS). VSS tarjoaa yksilöllistä tukea, joka perustuu yksilön tarpeita luotaaviin arviointimenetelmiin.

Community Safety Glasgow (TARA) tarjoaa ihmiskaupan uhreille yksilöllisten tarpeiden perusteella kriisimajoitusta enintään 45 vuorokaudeksi sekä lisäksi tuen suunnittelua, edelleenohjausta ja apua oikeudellisen neuvonnan saamiseen.

Migrant Help -järjestö tukee haavoittuvassa asemassa olevia maahanmuuttajia tarjoamalla apua ja neuvontaa turvapaikanhakijoille tai pidätettyinä oleville ulkomaan kansalaisille ja neuvomalla myös vankilaan joutuneita ulkomaan kansalaisia.

Muita järjestöjä ovat *PETAL* (tukipalveluja vainajan omaisille), *Rape Crisis Scotland* (kriisiapua raiskauksen uhreille), *Scottish Women's Aid* (apua naisille) ja *ChildLine* (lasten tukipuhelin).

Kaikkien uhreja tukevien järjestöjen yhteystiedot löytyvät rikoksen uhrin käsikirjasta (*Victims' Code for Scotland*).

Ohjaako poliisi uhrin automaattisesti tukipalvelujen piiriin?

Poliisi kysyy, haluaako uhri tulla ohjatuksi rikoksen uhrien tukipalvelujen piiriin ja antaa hänen tietonsa eteenpäin vain, jos uhri on antanut siihen suostumuksensa.

Miten rikoksen uhrin yksityisyyttä suojellaan?

Rikosilmoituksen tekemisen jälkeen poliisi ryhtyy toimenpiteisiin uhrin tukemiseksi ja rikoksen toistumisen, pelottelun ja kostotoimien estämiseksi. Tuki voi näissä tilanteissa koostua seuraavista toimenpiteistä:

Uhrin kuullaan vain, kun se on tarpeen.

Kuulemisten määrä pidetään mahdollisimman pienenä.

Kuulemiset järjestetään niihin tarkoitetuissa erityisissä tiloissa.

Tuomioistuin voi tietyissä tilanteissa rajoittaa median raportointia tapauksessa, jossa uhri on ollut osallisena.

Edellyttääkö tukipalvelujen saaminen rikosilmoituksen tekemistä?

Uhrilla on oikeus tukipalveluihin, vaikka rikoksesta ei olisi ilmoitettu poliisille.

Uhrin henkilökohtainen suojele, jos häntä uhkaa vaara.

Millaista suojelua on saatavissa?

Kun rikosilmoitus on tehty, poliisi ryhtyy toimenpiteisiin uhrin tukemiseksi ja rikoksen toistumisen, pelottelun ja kostotoimien estämiseksi.

Tuki voi näissä tilanteissa koostua seuraavista toimenpiteistä:

Uhrin kuullaan vain, kun se on tarpeen.

Kuulemisten määrä pidetään mahdollisimman pienenä.

Kuulemiset järjestetään niihin tarkoitetuissa erityisissä tiloissa.

Tuomioistuin voi tietyissä tilanteissa rajoittaa tiedotusvälineiden uutisointia tapauksesta, jossa uhri on ollut osallisena. Tuomioistuin voi soveltuvissa tilanteissa myös asettaa erityisiä ehtoja syytetyn ehdolliselle vapauttamiselle.

Lisää tietoja suojelutoimenpiteistä saa Skotlannin poliisilta tai syyttäjänvirastolta.

Kuka suojelua antaa?

Ks. edellä.

Arvioidaanko uhrin tilannetta sen selvittämiseksi, voiko rikoksentekijä aiheuttaa hänelle lisävahinkoa?

Ks. edellä.

Arvioidaanko uhrin tilannetta sen selvittämiseksi, voiko hänelle aiheutua lisävahinkoa rikosoikeudenkäyntimenettelyn vuoksi (rikostutkinnan ja oikeudenkäynnin aikana)?

Ks. edellä.

Millaista suojelua erittäin haavoittuvassa asemassa olevat uhrin voivat saada?

Ks. edellä.

Onko alaikäisillä uhreilla erityisiä oikeuksia?

Jotkut voivat olla erityisen haavoittuvassa asemassa tai vaarassa tilanteensa vuoksi tai oikeudenkäynnissä esittämiensä todisteiden luonteen takia.

Haavoittuvassa asemassa olevia todistajia voidaan auttaa todistamaan oikeudenkäynnissä esimerkiksi videoyhteyden välityksellä tai sermin takaa siten, että näköyhteyttä syytettyyn ei ole. Näitä toimia kutsutaan erityistoimenpiteiksi.

Lisätietoja erityistoimenpiteistä saa syyttäjänvirastolta ja oikeushallinnolta. Viranomaisten tulisi kysyä uhrilta myös, huolettaako häntä todistamisessa jokin, ja kertoa hänelle vaihtoehtoisista todistamistavoista.

Kaikkien lasten (alle 18-vuotiaat) katsotaan lain nojalla olevan haavoittuvassa asemassa, ja heillä (samoin kuin väitetyt lähisuhdeväkivallan, seksuaalirikosten, ihmiskaupan ja vainoamisen uhreilla) on automaattisesti oikeus tiettyihin erityistoimenpiteisiin. Todistajan voidaan katsoa olevan haavoittuvassa asemassa myös, jos hän kärsii mielenterveyden häiriöistä tai oppimisvaikeuksista tai jos todistaminen aiheuttaa hänelle pelkoa ja ahdistusta. Todistajan aseman haavoittuvuuden arvioi syyttäjänvirasto.

Oikeushallinto huolehtii siitä, että uhrille järjestetään eri odotustilat kuin puolustuksen todistajille, kun he odottavat todistamaan pääsyä.

Kun rikos johtaa uhrin kuolemaan, mitkä ovat perheenjäsenten oikeudet?

Myös rikoksen uhrien lähiomaiset voivat saada tukea uhrien tukijärjestöiltä, kuten Victim Support Scotland -järjestöltä.

Kun perheenjäsen on kuollut rikoksen seurauksena, omaisilla voi olla vastaavia oikeuksia kuin rikoksen uhrilla (esim. oikeus saada poliisilta tietoa tutkinnan etenemisestä).

Lisätietoja on saatavilla rikoksen uhrin käsikirjasta ja palvelustandardeista, jotka on luotu Skotlannin poliisin, syyttäjänviraston, oikeushallinnon, rikosseuraamuslaitoksen ja ehdonalaislautakunnan yhteistyönä. (ks. linkki alla)

Mitkä ovat rikoksen uhrin perheenjäsenten oikeudet?

Myös rikoksen uhrien lähiomaiset voivat saada tukea uhrien tukijärjestöiltä, kuten Victim Support Scotland -järjestöltä.

Tietyissä tapauksissa (esim. jos uhri on menehtynyt) omaisilla voi olla vastaavia oikeuksia kuin rikoksen uhrilla.

Jos esimerkiksi sukulainen on kuollut, omaisella on oikeus saada poliisilta tietoa tutkinnan etenemisestä. Lisätietoja on saatavilla oikeushallinnon laatimista rikoksen uhrin käsikirjasta ja palveluja koskevista vähimmäisvaatimuksista (*Standards of Service*).

Voiko rikoksen uhri osallistua sovitteluun? Millä ehdoin? Onko rikoksen uhri turvassa sovittelun aikana?

Sacro on skotlantilainen sovittelupalveluja tarjoava järjestö, joka työskentelee yhteisöjen eheyttämiseksi ja niiden turvallisuuden parantamiseksi koko Skotlannin alueella. Lisätietoja saa [sen verkkosivuilta](#).

Missä rikoksen uhrin oikeuksia koskeva laki on saatavilla?

Ajantasaisimmat tiedot ovat saatavilla Skotlannin rikoksen uhrin käsikirjasta, joka on luettavissa [täällä](#).

Päivitetty viimeksi: 29/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.